

**Ministerieel besluit houdende bescherming als
monument van het voormalig gemeentehuis te ANTWERPEN (Deurne)**

DE VLAAMSE MINISTER VAN BESTUURSZAKEN, BINNENLANDS BESTUUR,
INBURGERING, TOERISME EN VLAAMSE RAND

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, l, 7;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006, 27 maart 2009 en 11 mei 2012 ;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2009 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009, 4 december 2009, 6 juli 2010, 7 juli 2010, 24 september 2010, 19 november 2010, 13 mei 2011, 10 juni 2011, 9 september 2011 en 14 oktober 2011;

Gelet op het ministerieel besluit van 26 januari 2012 houdende vaststelling van een ontwerp van lijst van als monument te beschermen voormalig gemeentehuis te Antwerpen (Deurne);

Gelet op de behandeling van de uitgebrachte adviezen en ingediende bezwaren door Onroerend Erfgoed op datum van 29 november 2012, zoals voorgelegd aan de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen;

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van 6 december 2012,

BESLUIT:

Artikel 1. Wordt beschermd, met inbegrip van de cultuurgooderen die er integrerend deel van uitmaken, zoals opgesomd in de lijst als bijlage bij dit besluit, overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006, 27 maart 2009 en 11 mei 2012 :

Wegens de historische, de historische in casu de architectuurhistorische, de artistieke en de sociaal-culturele waarde:

- als monument

Deurne : voormalig gemeentehuis, gelegen te
ANTWERPEN (Deurne), Cogelsplein 44

bekend ten kadaster:

ANTWERPEN, 29e afdeling, sectie A, perceelnummer 771A2
zoals afgebakend op bijgevoegd plan

Art. 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

Historische waarde:

Als eerste als dusdanig geconcipieerd gemeentehuis (1878-1880) voor Deurne staat dit bouwwerk symbool voor een nieuwe zelfstandige gemeente, sinds 1836 (en dit tot 1983) onafhankelijk na de afscheiding van Borgerhout.

Historische, in casu architectuurhistorische waarde:

Het pand werd gebouwd als gemeentehuis en is als dusdanig nog goed herkenbaar door zijn inplanting, schaal en zijn typerende gevelarchitectuur. Samen met de nabijgelegen parochiekerk is het een beeldbepalend bouwwerk dat het centrum van Deurne domineert en structureert. Het gemeentehuis van Deurne (1878-1880) is exemplarisch voor de sinds 19de eeuw opkomende bouwtypologie van gemeentehuizen, in casu conceptueel als gemeentehuis opgetrokken in neostijl en naar ontwerp van de provinciale architect in functie. Tegelijkertijd is het representatief voor het architecturale oeuvre van provinciaal bouwmeester Eugene Gife (1819-1890), in het bijzonder voor zijn ontwerpen uit het laatste kwart van de 19de eeuw, vnl. gemeentehuizen in de ruime regio rond Antwerpen, waarin de klassieke vormtaal wordt ingeruild voor de neogotische. Hoewel het neogotische gebouw in Deurne opgenomen werd in de gevelwand, slaagt Gife er ook hier opnieuw in door de geleding van het volume en de monumentale uitwerking van het middentravee met verdiepte nis, balkon en groot spitsboogvenster, het gebouw de nodige uitstraling te geven. Ook de perfect symmetrische gevelopbouw is een kenmerk dat frequent voorkomt in Gifes gemeentehuisontwerpen. De bewaarde planindeling met statige inkom, ruime traphal en de representatieve voormalige raadzaal, alle nog met bewaarde aankleding en inrichting, versterkt de architecturale ensemblewaarde van het geheel.

Artistieke waarde:

De uitwerking van de neogotische voorgevel met een sterk vormgegeven middentravee, voorzien van een verdiepte nis, balkon en spitsboogvenster met puntgevel, alsook met kenmerkende vensterpartijen maakt deze hoofdgevel van het gemeentehuis van Deurne (1878-1880) tot een monumentale 'pronkgevel' met een sterke decoratieve aanblik. De uit de bouwperiode grotendeels bewaard gebleven planindeling met de statige inkomhal, de ruime trapzaal en de voormalige raadzaal (thans zittingzaal), alle met behouden aankleding en inrichting, verleent het geheel een logische samenhang met een artistieke meerwaarde. Op de bel-etage met bewaarde raadzaal voorzien van

een spitstongewelf, lambrisering, een imposante neogotische kroonluchter met bijpassende wandarmaturen en een gepaste inrichting wordt het representatieve karakter van dit niveau nog sterk weerspiegeld. De in bijlage opgenomen cultuurgoederen maken integrerend deel uit van het monument en worden mee opgenomen in de bescherming: bepaalde goederen werden samen ontworpen/vervaardigd met en voor het gebouw en maken dus deel uit van het totaalconcept, andere zijn gerelateerd aan de functie/gebruik van het gebouw.

Sociaal-culturele waarde:

Het gemeentehuis van Deurne (1878-1880) is een representatief voorbeeld van een gemeentehuis uit het einde van de 19de eeuw met een opvallende veruiterlijke vormgeving binnen een gemeentelijke context als teken van de burgerlijke macht van een nieuwe onafhankelijke gemeente. De ligging en oriëntatie van het gemeentehuis in het centrum bestendigt de juxtapositie van (symbool van) de 'gemeentelijke overheid' versus (symbool van) de 'kerkelijke overheid' vertaald door de nabijgelegen Sint-Fredeganduskerk.

Art. 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006, 5 juni 2009 en 4 december 2009 en 10 juni 2011 (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994, 22 augustus 2006, 18 september 2009, 11 januari 2010 en 2 augustus 2011).

Brussel,

19 FEB. 2013

Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering,
Toerisme en Vlaamse Rand

Geert BOURGEOIS